

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА**

**ПРИЈЕДЛОГ
(по хитном поступку)**

**ЗАКОН О
ПОРЕЗУ НА ДОХОДАК**

Бања Лука, јули 2015. године

Приједлог
(по хитном поступку)

ЗАКОН О ПОРЕЗУ НА ДОХОДАК

ГЛАВА I
ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређује се опорезивање дохотка физичких лица, порески обвезник, пореска основица, пореска стопа, пореска ослобађања, као и начин и поступак плаћања пореза на доходак.

Члан 2.

(1) Предмет опорезивања је доходак који оствари физичко лице у пореском периоду у складу са овим законом.

(2) Порез на доходак плаћају, у складу са одредбама овог закона, физичка лица која остварују доходак.

(3) Опорезивање дохотка физичких лица уређује се искључиво овим законом.

(4) Пореска ослобађања и олакшице могу се уводити само овим законом.

Члан 3.

(1) Порез на доходак физичких лица обрачунава се и плаћа на доходак од:

- 1) личних примања,
- 2) самосталне дјелатности,
- 3) ауторских права, права сродних ауторском праву и права индустријске својине,
- 4) капитала,
- 5) капиталних добитака,
- 6) из страних извора и
- 7) осталог дохотка.

(2) Дохоци из става 1. овог члана опорезују се било да су остварени у новцу, у натури, чињењем или на други начин.

Члан 4.

Порез на доходак плаћа се по стопи од 10%, осим на доходак малог предузетника и доходак из страних извора, који се плаћају у складу са посебни одредбама овог закона.

Члан 5.

(1) Порез на доходак утврђује се и плаћа за календарску годину.

(2) Порески период може бити краћи од календарске године, ако:

1) порески обвезник у току календарске године постане нерезидент и

2) резидент стиче или губи статус пореског обвезника.

(3) У случајевима из става 2. овог члана порески период се рачуна према броју пуних мјесеци у односу на тог обвезника.

ГЛАВА II

ПОРЕСКИ ОБВЕЗНИК И ПОРЕСКА ОСНОВИЦА

Члан 6.

(1) Порески обвезник је физичко лице које по одредбама овог закона остварује опорезиви доходак ако је:

1) резидент Републике Српске (у даљем тексту: резидент) за доходак остварен у Републици Српској, другом ентитету, Брчко Дистрикту БиХ или другој држави или

2) нерезидент за доходак остварен у Републици Српској.

(2) Резидент, у смислу овог закона, је физичко лице које:

1) на територији Републике Српске има пребивалиште,

2) на територији Републике Српске, непрекидно или са прекидима, борави 183 или више дана у периоду од 12 мјесеци који почиње или се завршава у односној пореској години или

3) има стално мјесто становања и средиште животних интереса у Републици Српској.

(3) Средиште животних интереса из става 2. тачка 3. овог члана може имати лице које испуњава најмање један од следећих услова:

1) власништво над непокретностима чија тржишна вриједност прелази 300.000 конвертибилних марака,

2) ефективна економска везе са Републиком Српском,

3) власништво над удјелом у капиталу привредног друштва у вриједности вишој од 100.000 конвертибилних марака,

4) брак или ванбрачна заједнице са држављанином Републике Српске, односно Босне и Херцеговине,

5) рад уз издату радну дозволу или

6) школовање, односно образовање.

(4) Сматра се да лице има стално мјесто становања из става 2. тачка 3. овог члана које му је доступно у сваком тренутку уколико директно или индиректно у свом власништву или у закупу има стан, кућу или другу стамбену непокретност у Републици Српској која није намјењена за краткотрајни боравак.

(5) Резиденту из става 2. тачка 3. овог члана, престаје тај статус у случају да престане испуњавати било који од прописаних услова или на његов захтјев, у којем случају је обавезан да обавијести Пореску управу Републике Српске (у даљем тексту: Пореска управа) о престанку статуса резидента.

(6) Нерезидент, у смислу овог закона, јесте физичко лице које се не сматра резидентом у смислу става 2. овог члана.

(7) Изузетно од става 1. тачка 2) овог члана, не сматрају се обвезницима пореза на доходак нерезиденти из Федерације БиХ и Брчко Дистрикта који остварују доходак у заједничким институцијама и јавним предузећима БиХ које се налазе на територији Републике Српске за доходак остварен у тим институцијама и јавним предузећима.

(8) Резидентом Републике Српске, у смислу овог закона, сматра се и физичко лице које има пребивалиште на територији Републике Српске, а остварује лична примања ван подручја Републике Српске, из буџета Републике Српске или буџета институција Босне и Херцеговине.

Члан 7.

Основица пореза на доходак је разлика између укупних прихода остварених у једном пореском периоду и укупних расхода који се признају у складу са овим законом.

III ПОРЕСКА ОСЛОБАЂАЊА

Члан 8.

(1) Порез на доходак остварен по основу радног односа не плаћа се на:

- 1) отпремнину приликом одласка у пензију до висине три посљедње исплаћене нето плате лицу које одлази у пензију,
- 2) отпремнину приликом престанка радног односа исплаћене до минималног износа прописаног законом којим се уређују радни односи,
- 3) надокнаду трошова из здравственог осигурања, осим накнада плате,
- 4) једнократну помоћ по основу рођења дјетета коју послодавац исплати запосленом до висине једне просјечне мјесечне нето плате у Републици Српској према посљедњем објављеном податку Републичког завода за статистику,
- 5) једнократну помоћ у случају смрти запосленог или члана његове уже породице, или тешке инвалидности или дуготрајне болести запосленог, до износа три просјечне нето плате у Републици Српској према посљедњем податку Републичког завода за статистику,
- 6) једнократну помоћ за санацију штете настале као посљедица елементарних непогода или природне катастрофе коју послодавац исплаћује запосленом до износа три просјечне нето плате у Републици Српској према посљедњем податку Републичког завода за статистику,
- 7) поклоне које дају послодавци за дјецу запослених, старости до 15 година, поводом празника, који износе до 100 КМ по дјетету на годишњем нивоу,
- 8) надокнаду трошкова смјештаја који послодавац обезбјеђује запосленом упућеном на привремени рад у друго мјесто гдје се обавља дјелатност, уколико је неопходно да запослени користи смјештај ради обављања радних задатака, до висине стварних трошкова,

9) надокнаду путних трошкова и дневница запосленима у сврху службених путовања или привременог обављања радних задатака и члановима органа удружења грађана по позиву органа, до износа утврђеног актом Владе Републике Српске,

10) накнаде трошкова превоза на посао и са посла до висине цијене превозне карте у јавном превозу,

11) трошкове припремања топлог оброка у властитим ресторанима код послодавца или топлог оброка испорученог послодавцу од лица регистрованога за услуге кетеринга, а највише до 4,5 КМ дневно по запосленом и

12) камату на наплаћена потраживања из радног односа.

(2) Члановима уже породице запосленог, у смислу става 1. тачке 5) овог члана, сматрају се: брачни и ванбрачни супружници, дјеца и усвојеници, родитељи и усвојиоци, као и браћа и сестре који живе у заједничком домаћинству са запосленим.

(3) Порез на доходак остварен по другом основу не плаћа се на:

1) пензије, осим пензија по основу уплаћеног пензијског доприноса за добровољно пензијско осигурање у добровољним капитализованим пензијским фондовима до 1.200 КМ годишње,

2) примања остварена по основу права из области борачко-инвалидске заштите и заштите цивилних жртава рата,

3) примања по основу дјечијег и материнског додатка и новчане помоћи за опрему новорођене дјеце у складу са прописима којима се уређује дјечија заштита,

4) стипендије ученицима и студентима на редовном школовању које износе до 75% просјечне мјесечне нето плате у Републици Српској према посљедњем објављеном податку Републичког завода за статистику,

5) накнаду за вријеме незапослености, у складу са прописима којима се уређује област запошљавања и права током незапослености,

6) новчана давања у складу са законом којим се уређује социјална заштита,

7) примања по основу организоване социјалне и хуманитарне помоћи,

8) исплату осигураних сума осигурања имовине и лица, као и на исплату осигураних сума осигурања лица којима се надокнађује претрпљена штета, осим на исплату осигурања за измаклу корист или добит,

9) коначну исплату животног осигурања, осим износа уплаћене премије животног осигурања до 1.200 КМ годишње,

10) накнаду стварне материјалне и нематеријалне штете, укључујући и камату на досуђене износе накнаде штете,

11) приходе по основу камате на штедњу у банкама, штедионицама и штедно-кредитним задругама, добровољним пензијским фондовима, банковним рачунима (жиро рачун, девизни рачуни и друго),

12) премије, субвенције и регрес из буџета Републике Српске, као и на ПДВ надокнаде у складу са законом којим се уређује порез на додату вриједност, које се исплаћују на посебан намјенски рачун отворен код пословне банке и

13) приход од дивиденде и

14) приходи од продаје покретних ствари кориштених у личне сврхе.

Члан 9.

(1) Обавезе плаћања пореза на лична примања остварена за рад у страним дипломатским и конзуларним представништвима или међународним организацијама, односно код представника или службеника таквих представништава или организација, ослобођени су:

- 1) шефови страних дипломатских мисија акредитовани у Републици Српској, особље страних дипломатских мисија у Републици Српској, као и чланови њихових домаћинстава, уколико ти чланови домаћинстава нису држављани или резиденти Републике Српске,
- 2) шефови страних конзулата у Републици Српској и конзуларни функционери овлашћени да обављају конзуларне функције, као и чланови њихових домаћинстава, уколико ти чланови нису држављани или резиденти Републике Српске,
- 3) функционери и стручњаци програма за техничку помоћ Организације уједињених нација и њених специјализованих агенција, уколико нису држављани или резиденти Републике Српске,
- 4) запослени у страним дипломатским или конзуларним представништвима и међународним организацијама, као и код лица из овог члана, уколико није држављанин или резидент Републике Српске,
- 5) почасни конзули страних држава, за примања исплаћена од државе која их је именovala за обављање функције почасног конзула,
- 6) физичка лица у другим организацијама изузета по основу билатералних споразума закључених између Босне и Херцеговине и других земаља, уколико нису држављани или резиденти Републике Српске.

(2) Резиденти Републике Српске који су запослени код Организације уједињених нација и њених специјализованих агенција и ОХР-а ослобођени су од плаћања пореза на доходак.

Члан 10.

(1) Пореска основица из члана 7. овог закона умањује се за:

- 1) износ уплаћеног пензијског доприноса за добровољно пензијско осигурање до 1.200 КМ годишње и
- 2) износ уплаћене премије животног осигурања код друштва за осигурање које посједује дозволу Агенције за осигурање Републике Српске, до 1.200 КМ годишње.

(2) Пореска основица пореза на доходак од личних примања умањује се за:

- 1) лични одбитак пореског обвезника у износу од 2.400 КМ на годишњем нивоу,
- 2) 900 КМ, на годишњем нивоу, по сваком издржаваном члану уже породице,
- 3) износ камате плаћене на стамбени кредит.

(3) Издржаваним члановима уже породице из става 2. тачка 2. овог члана сматрају се супружник, дјеца и родитељи пореског обвезника који, у смислу овог закона, не остварују доходак и чији доходак не прелази износ од 3.000 КМ, а ако више лица издржава члана или чланове уже породице, лични одбитак за та лица равномјерно се распоређује на сва лица која те чланове издржавају, осим ако се не договоре другачије.

(4) Под каматом из става 2. тачка 3. овог члана подразумијева се камата плаћена у пореској години на стамбени кредит који је порески обвезник узео у циљу рјешавања свог стамбеног питања и то за прву непокретност.

(5) Право из става 2. тачка 3. овог члана не може стећи порески обвезник који остварује право на субвенцију по истом основу из Буџета Републике или буџета јединица ликалне самоуправе.

(6) Право из става 2. тачка 3. овог члана престаје отплатом тог стамбеног кредита.

(7) Порески обвезник који остварује право из става 2. тачка 3. овог закона, годишње доставља Пореској управи доказ о плаћеној камати на стамбени кредит.

(8) Умањење пореске основице из става 2. тачка 1. овог члана остварује се приликом обрачуна пореске основице на мјесечном нивоу, а умањење пореске основице из ст. 1. и 2. т. 2. и 3. овог члана остварује се на основу пореске картице пореског обвезника.

(9) Изузетно од става 8. овог члана порески обвезници који плаћају порез на доходак само на основу годишње пријаве, умањење из става 1. овог члана остварују на годишњем нивоу.

(10) Министар финансија (у даљем тексту: Министар) доноси правилник којим се прописује поступак и начин остваривања права на умањење пореске основице и права на ослобађање из члана 8. овог закона.

ГЛАВА IV ДОХОДАК ОД ЛИЧНИХ ПРИМАЊА

Члан 11.

(1) Доходак од личних примања су сва директна и индиректна плаћања из радног односа и обухватају:

- 1) исплате бруто плате и друге бруто исплате запосленом, укључујући регрес, топли оброк, плаћање прековременог рада, бонусе, накнаде и додатке на услове рада,
- 2) посредне олакшице, као што је продаја добара или услуга по цијени нижој од тржишне, давање бескаматних позајмица или позајмица по каматној стопи нижој од банкарске, ослобађање од дужничке обавезе или опрост дуга, уступање на коришћење имовине пореског обвезника без накнаде или по цијени нижој од тржишне,
- 3) скривене исплате личних примања, као што су: плаћања која врши послодавац у корист запосленог или било ког члана његове породице, укључујући трошкове живота, станарину, комуналије, плаћања за трошкове репрезентације, трошкове туристичких путовања,
- 4) кориштење службеног возила у приватне сврхе представља приход од личних примања, а обрачунава се у висини 20% цијене литре горива по пређеном километру,
- 5) било које плаћање или поврат трошкова које оствари запослени,
- 6) поклоне које је послодавац дао запосленом,
- 7) вриједност акција примљених без накнаде или разлика вриједности акција до њихове тржишне цијене,

8) бонуси и награде за добро обављен посао представљају лично примање у години у којој су примљени, а у случају да се награде и признања приме у виду добара и услуга, укупни доходак представља тржишна вриједност таквих добара или услуга у тренутку примања и

9) друге исплате и користи из радног односа уколико нису ослобођене или другачије опорезоване у складу са овим законом.

Члан 12.

Доприноси плаћаени у складу са Законом о доприносима признају се као разходи приликом утврђивања дохотка од личних примања.

Члан 13.

Пореска основица пореза на доходак од личних примања представља разлику прихода од личних примања из члана 11. и расхода из члана 12. овог закона.

ГЛАВА V ДОХОДАК ОД САМОСТАЛНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Члан 14.

(1) Приходом од самосталне дјелатности сматрају се сви приходи стечени из било којег извора примљени у готовом новцу, стварима и услугама остварени самосталним или заједничким обављањем дјелатности.

(2) У приход од самосталне дјелатности укључују се приходи из:

- 1) предузетничке дјелатности,
- 2) пољопривреде, шумарства и риболова и
- 3) самосталних занимања.

(3) Самостална занимања у смислу овог закона су професионалне дјелатности физичких лица која су по том основу регистрована у одговарајућем регистру, а нарочито адвокати, нотари, инжењери, архитекти, порески савјетници, стечајни управници, тумачи, преводиоци, новинари, умјетници, спортисти и друга слична занимања.

(4) Ако приход од самосталне дјелатности остварен у готовом новцу већ у стварима или услугама, износ прихода једнак је тржишној вриједности добијене имовине или извршене услуге.

(5) Тржишна вриједност у смислу става 4. овог члана, представља износ који би неповезани купац платио неповезаном продавцу у исто вријеме и на истом мјесту за иста или слична добра или услуге под условима тржишне конкуренције.

Члан 15.

(1) Пореска основица за обрачун пореза на доходак од самосталне дјелатности представља разлику између прихода и расхода насталих обављањем самосталне дјелатности у пореском периоду.

(2) Пореска основица се утврђује примјеном принципа простог књиговодства (принцип благајне).

Члан 16.

Порез на доходак од самосталне дјелатности плаћа се:

- 1) на доходак од самосталне дјелатности или
- 2) на укупан приход остварен обављањем самосталне дјелатности малог обима.

Члан 17.

(1) Расходи који се могу одбити од прихода су плаћени трошкови у току једног пореског периода који су повезани са обављањем те самосталне дјелатности.

(2) Расходи који се признају су и сљедећи:

- 1) трошкови топлог оброка, надокнаду путних трошкова, дневнице (трошкови исхране на службеном путу), накнаде трошкова превоза на посао и са посла, ако су на њих плаћени припадајући порез и доприноси у складу са законом,
- 2) оглашавање и рекламирање у висини стварних расхода, а највише до 5% од укупног прихода у тој пореској години,
- 3) спонзорство и донације у висини до 2% прихода од укупног прихода у тој пореској години
- 4) мањак залиха који се може правдати вишом силом највише до износа који је евидентиран у пословним књигама пореског обвезника, а мањак се утврђује пописом комисије надлежног органа о чему се сачињава записник и пописна листа и
- 5) амортизација основних средстава у складу са чланом 18. овог закона.

(3) Расходи који се не признају:

- 1) плаћени порези на доходак од самосталне дјелатности у Републици Српској,
- 2) камате и казне које су плаћене због кршења закона и других прописа,
- 3) расходи који су евидентирани у пословним књигама, а за које не постоји вјеродостојна документација,
- 4) премије животног осигурања које плаћа послодавац за свог запосленог, изузев премија које су укључене у плату запосленог,
- 5) расходи који су настали у вези са пословањем повезаних лица, у износу који прелази тржишну вриједност добара или услуга на тржишту,
- 6) губитак од продаје или преноса било које имовине између повезаних лица и
- 7) донације политичким странкама и
- 8) и сви други расходи који нису у складу са ст. 1. и 2. овог члана.

Члан 18.

(1) Признаје се као расход амортизација сталних средстава у износу обрачунатом на набавну вриједност по линеарном методу примјеном годишњих амортизационих стопа.

(2) Сталним средствима се сматрају нематеријална средства, и материјална средства чији је вијек употребе дужи од 12 мјесеци.

- (3) Амортизацији не подлијежу земљишта, шуме и слична обновљива природна богатства, инвестициона имовина, споменици културе и умјетничка дјела.
- (4) Материјална и нематеријална добра која су набављена или произведена за мање од 1.000 КМ, а која се користе у сврху обављања дјелатности пореског обвезника у Републици Српској могу се одбити у цијелокупном износу у пореском периоду у којем је добро набављено или произведено.
- (5) Амортизација сталних средстава признаје се као расход од првог дана мјесеца који слиједи након мјесеца у којем је дуготрајна имовина стављена у употребу.
- (6) Не признају се расходи амортизације средства са којима се не обавља дјелатност пореског обвезника.
- (7) Не признаје се као порески расход амортизација обрачуната на отписану основицу средства.
- (8) Амортизација је порески признат расход само за средства која су у власништву пореског обвезника.
- (9) Изузетно од става 8. овог члана, за средства набављена финансијским лизингом, купац се третира као власник изнајмљеног средства и по том основу има право на признавање амортизације на изнајмљено средство.
- (10) Уколико купац побољша изнајмљену имовину, купцу је дозвољен одбитак за амортизацију у износу амортизације обрачунате за вриједност побољшања, а у случају да закуп истекне прије истека вијека амортизације и не дође до продужења закупа, тада купац има право на одбитак до оног износа који није амортизован у тренутку раскида закупа.
- (11) Неотписана вриједност сталних средстава уништених усљед елементарних непогода или природних катастрофа (поплава, пожар, потрес и друго) проглашених на основу акта надлежног органа, с којима се не може обављати дјелатност, признаје се као расход.
- (12) Средства уништена усљед елементарних непогода или природних катастрофа, пописом утврђује пописна комисија надлежног органа, а о извршеном попису обавезно се сачињава записник и пописна листа.
- (13) За обрачун амортизације по линеарном методу из става 1. овог члана примјењују се стопе које се примјењују приликом обрачуна основице пореза на добит.

Члан 19.

- (1) Ако више лица остварује доходак заједничким обављањем самосталне дјелатности, свако од њих плаћа порез на дио који му припада од заједнички оствареног дохотка.
- (2) Доходак који оствари физичко лице заједничким обављањем самосталне дјелатности из става 1. овог члана, утврђује се као јединствени доходак који се дијели сваком од учесника у дохотку, у пропорцији која је утврђена међусобним уговором, а ако није утврђено уговором, доходак се дијели на једнаке дијелове.
- (3) Дијелу дохотка или губитка који припада појединцу по основу заједнички оствареног дохотка, утврђеног на основу става 2. овог члана, додају се и приходи које је свако од њих остварио за свој рад као и друге накнаде, ако су као пословни расходи смањили заједнички остварени доходак. Од дијела дохотка или губитка сваког лица, утврђеног према ставу 2. овог члана, одбијају се расходи који је имало поједино лице,

а који као пословни расходи нису утицали на смањење дохотка од заједничке дјелатности.

(4) Одредбе ст. 1. и 2. овог члана односе се и на случајеве када више лица заједнички остварују доходак од имовине и имовинских права.

(5) У заједнички доходак који се утврђује на основу става 2. овог члана, улазе и удјели у добити пословног удружења који остварују учесници у заједничком дохотку, ако ти удјели нису опорезовани као добит пословног удружења.

(6) Лица која остварују заједнички доходак из ст. 1. до 4. овог члана обавезна су да именују носиоца заједничке дјелатности који је одговоран за вођење пословних књига, плаћање пореских и других обавеза, подношење пријава и извршавање других прописаних обавеза које произилазе из заједничке дјелатности и заједничке имовине и имовинских права.

(7) Нерезидент не може бити именован за носиоца заједничке дјелатности, а уколико носилац заједничке дјелатности није именован, именује га Пореска управа.

(8) Носилац заједничке дјелатности из става 6. овог члана обавезан је по истеку пореског периода, у законом прописаном року, Пореској управи, поднијети пријаву о утврђеном дохотку од заједничке дјелатности према свом пребивалишту или уобичајеном боравишту.

Члан 20.

Уколико трошкови који су предмет одбитка у било којем пореском периоду прелазе приходе за тај порески период, разлика, односно губитак се може пренијети у пет узастопних пореских периода и користи се за смањење пореске основице у тим пореским периодима.

Члан 21.

Мали предузетник, у смислу овог закона, је физичко лице које испуњава сваки од слиједећих услова током цијеле пореске године:

- 1) да то физичко лице обавља самосталну дјелатност, изузев самосталних занимања из члана 14. став 3. овог закона,
- 2) да мали предузетник не запошљава више од три радника,
- 3) да укупан годишњи приход малог предузетника по основу обављања те дјелатности не прелази износ од 50.000 КМ и
- 4) да то физичко лице не остварује приход заједничким обављањем самосталне дјелатности.

Члан 22.

Мали предузетник који испуњава услове из члана 21. овог закона може изабрати да плаћа порез на доходак малог предузетника, у складу са одредбама овог закона.

Члан 23.

(1) Годишњи порез малог предузетника обрачунава се по стопи од 2% на укупно остварени приход малог предузетника.

(2) Годишњи порез малог предузетника не може бити мањи од 600 КМ.

Члан 24.

(1) Мали предузетник плаћа порез на укупан мјесечни приход до 10-ог у мјесецу за претходни мјесец.

(2) Плаћени порез малог предузетника који је обрачунат на укупно остварени приход у току пореске године сматра се коначном пореском обавезом и не укључује се у годишњу пореску пријаву.

Члан 25.

(1) Порески обвезник који обавља самосталну дјелатност, а жели да буде опорезован као мали предузетник, дужан је да достави обавјештење надлежном пореском органу са доказима о испуњавању услова из члана 21. овог закона, до 31. јануара године на коју ће се статус малог предузетника односити.

(2) Уколико физичко лице по први пут у току календарске године почиње са обављањем самосталне дјелатности и изабере да се у тој години опорезује као мали предузетник, то физичко лице је дужно да у року од 30 дана од дана почетка обављања дјелатности достави захтјев Пореској управи.

(3) У захтјеву, из става 2. овог члана порески обвезник прилаже и доказе о испуњености услова из члана 21. овог закона.

Члан 26.

(1) Уколико мали предузетник не испуњава услове из члана 21. овог закона током било ког дијела календарске године или одустане од избора да буде опорезован као мали предузетник, у том случају се статус малог предузетника опозива.

(2) У години опозива, мали предузетник доставља годишњу пореску пријаву и плаћа порез на основу годишње пријаве, одбијајући од пореза на доходак износ који је платио у току године опозива.

(3) Уколико је статус малог предузетника опозван у складу са ставом 1. овог члана, у том случају мали предузетник не може поново тражити статус малог предузетника у периоду од три године од године опозива.

Члан 27.

(1) Обвезник пореза који обавља самосталну дјелатност дужан је да утврди доходак на основу података из прописаних пословних књига и евиденција, изузев малог предузетника.

(2) Пословне књиге и евиденције из става 1. овог члана су:

1) дневник, главна књига и помоћне књиге које имају садржај и воде се у складу са прописима којима се уређује област рачуноводства и ревизије, за обвезнике пореза на доходак од самосталне дјелатности који пословне књиге воде по систему двојног књиговодства, на обрачунској основи;

2) књиге прихода и расхода, пописна листа сталне имовине и евиденције о потраживањима и обавезама, за обвезнике пореза на доходак од самосталне дјелатности који пословне књиге воде по принципу простог књиговодства, односно принципу благајне, у складу са овим законом.

(3) Мали предузетник води само књигу промета.

(4) Порески обвезник је дужан у књизи прихода и расхода или другим евиденцијама да осигура податке о оствареном дневном промету.

(5) Принцип простог књиговодства (принцип благајне) у смислу овог закона значи да се приходом сматра стварно примљен приход од стране обвезника у тренутку пријема, или приход који му је стављен на располагање или је примљен у корист обвезника, а расходи се евидентирају када су плаћени.

(6) Министар доноси Правилник којим се прописује садржај и начин вођења књига и евиденција, као и правила за усклађивање прихода и расхода утврђених у пословним књигама и евиденцијама са приходима и расходима који се укључују у пореску основицу.

ГЛАВА VI

ДОХОДАК ОД АУТОРСКИХ ПРАВА, ПРАВА СРОДНИХ АУТОРСКОМ ПРАВУ И ПРАВА ИНДУСТРИЈСКЕ СВОЈИНЕ

Члан 28.

Обвезник пореза на доходак од ауторских права, права сродних ауторском праву и права индустријске својине је физичко лице које је аутор, односно носилац или власник права који остварује доходак од ових права.

Члан 29.

(1) Порески обвезник остварује приход од ауторских права по сљедећим основама:

1) писана дјела (књижевна, научна, стручна, публицистичка и друга дјела, студије, рецензије и слично),

2) говорна дјела,

3) драмска и музичка дјела,

4) кинематографска дјела,

5) ликовна дјела,

6) идејни пројекти, скице, цртежи и друга дјела направљена од пластичних материјала која се односе на архитектуру, географију, топографију или коју другу област науке или умјетности,

7) преводи, лектуре, аранжмани музичке обраде и друге прераде ауторских дјела и

8) остала ауторска дјела.

(2) Порески обвезник остварује приход од права сродних ауторском праву по сљедећим основама:

- 1) праву умјетника извођача,
- 2) праву произвођача фонограма,
- 3) праву произвођача видеограма и
- 4) праву произвођача радио-дифузних емисија.

(3) Порески обвезник остварује приход од права индустријске својине по сљедећим основама:

- 1) патенти,
- 2) жиг,
- 3) модел и узорак и
- 4) техничко унапређење.

Члан 30.

(1) Пореска основица за обрачун пореза на доходак од ауторских права, права сродних ауторском праву и права индустријске својине је доходак остварен од ових права, који се добије умањењем укупног прихода за износ нормираних трошкова.

(2) Нормирани трошкови се признају у висини од 40%, 50% и 60% од прихода у зависности од врсте ауторских права, права сродних ауторском праву и права индустријске својине.

(3) Министар доноси Правилник којим се прописује висина појединих нормираних трошкова из става 2. овог члана.

ГЛАВА VII ДОХОДАК ОД КАПИТАЛА

Члан 31.

Приход од капитала представља приход остварен издавањем у закуп или подзакуп покретне и непокретне имовине, као и камата на зајам.

Члан 32.

Приходима од непокретне и покретне имовине сматрају се приходи које обвезник оствари давањем у закуп или подзакуп имовине и вриједност свих реализованих обавеза и услуга на које се обавезао купац непокретности (земљишта, стамбених и пословних зграда, дијелова тих зграда, станова, дијелова станова, пословних просторија, гаража и сл.), односно покретне имовине (опреме, транспортних средстава и друге покретне имовине).

Члан 33.

(1) Каматом из члана 31. овог закона сматра се камата на зајмове, као и камата на средства која је члан ортачког друштва, командитор или коплементар у

командитном друштву, односно, оснивач ортачке радње, дао на кориштење друштву, односно, ортачкој радњи најмање у висини камате на орочена средства на штедњу за исти период у Републици Српској.

(2) Приход из става 1. овог члана се укључује у доходак пореске године за коју је камата исплаћена.

(3) Авансно наплаћена камата пропорционално се распоређује као приход од камате током вијека отплате зајма.

(4) Ако је каматна стопа на дужничку обавезу нула или мања од каматне стопе коју за сличан износ зајма примјењују пословне банке у Републици, давалац зајма је дужан да као приход од камате прикаже износ необрачунате камате. Овај износ подразумијева цјелокупни износ камате, ако је зајам дат по каматној стопи нула, односно разлику камате, ако је она обрачуната по каматној стопи нижој од банкарске. Ови износи представљају приписану камату.

Члан 34.

(1) Пореска основица за обрачун пореза на доходак од давања у закуп непокретне или покретне имовине је доходак остварен давањем у закуп непокретне, односно покретне имовине, који се добија када се од укупног прихода одбију нормирани трошкови у висини од 20% од тог прихода.

(2) У сврху утврђивања пореске основице из става 1. овог члана, цијеном закупа се сматра уговорена цијена, односно тржишна цијена коју утврђује Пореска управа процјеном ако оцијени да је уговорена цијена нижа од тржишне или у случају да не постоји уговор о закупу, односно подзакупу.

(3) Ако је порески обвезник закупац који предмет закупа издаје у подзакуп, од закупнине коју остварује одбија се закупнина коју плаћа закуподавцу.

Члан 35.

(1) Унапријед примљене закупнине за више година приликом утврђивања пореске основице дијеле се на захтјев пореског обвезника на онолико једнаких дијелова колики је број година за које је закупнина плаћена, али не дуже од пет година.

(2) У случају из става 1. овог члана, у свакој години опорезује се сразмјерни дио дохотка.

ГЛАВА VIII

ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ОД КАПИТАЛНИХ ДОБИТАКА

Члан 36.

(1) Капитални добитак представља позитивну разлику између продајне цијене права и имовине и њене набавне вриједности, којег обвезник оствари продајом, односно другим преносом са или без накнаде:

- 1) стварних права на непокретностима,
- 2) права коришћења и права градње на грађевинском земљишту,
- 3) ауторских права, патената, лиценци, франшиза и остале имовине која се састоји само од права и

4) инвестиционе имовине изузев обвезница емитованих за измирење ратне штете приликом првог промета.

(2) Капитални губитак представља негативну разлику из става 1. овог члана.

Члан 37.

Порески обвезник пореза на доходак од капиталних добитака је физичко лице, преносилац права из члана 36. став 1. овог закона.

Члан 38.

(1) У сврху одређивања капиталног добитка и капиталног губитка, у смислу овог закона, продајном цијеном се сматра уговорена цијена, односно тржишна цијена коју утврђује Пореска управа, ако оцијени да је уговорена цијена нижа од тржишне.

(2) У сврху одређивања капиталног добитка и капиталног губитка код преноса права без накнаде или путем размјене за друго право, продајном цијеном се сматра тржишна цијена права коју обвезник преноси без накнаде или даје у размјену.

Члан 39.

(1) У сврху одређивања капиталног добитка и капиталног губитка, у смислу овог закона, набавном цијеном се сматра цијена по којој је обвезник стекао право и имовину из члана 37. овог закона.

(2) Набавном цијеном у сврху утврђивања капиталног добитка и капиталног губитка, у случају преноса без накнаде или путем размјене, као и у случају када се набавна цијена не може утврдити сматра се тржишна цијена у години у којој је то право или имовина стечена, а коју утврђује Пореска управа.

(3) Код продаје непокретности коју је обвезник сам изградио, набавном цијеном из става 1. овог члана, сматра се тржишна цијена непокретности у години завршетка изградње или износ трошкова изградње које обвезник може доказати.

(4) Код продаје непокретности у изградњи, набавну цијену из става 1. овог члана, чини износ трошкова изградње које је обвезник имао до дана продаје или тржишна вриједност новоизграђеног објекта коригована степеном изградње.

(5) Набавна цијена примљених акција и удјела у капиталу за пренесену имовину пореском обвезнику је једнака тржишној вриједности пренесене имовине увећане за трошкове извршеног преноса имовине.

(6) Набавна цијена појединачних хартија од вриједности израчунава се као пондерисана аритметичка средина свих набавки те хартије од вриједности за сваког пореског обвезника, у периоду за који се израчунава набавна цијена.

(7) За све хартије од вриједности које су регистроване у Централном регистру хартија од вриједности а.д. Бања Лука (у даљем тексту: Централни регистар) порески обвезник набавну цијену хартије од вриједности из става 5. овог члана документује одговарајућем извјештајем из Централног регистра.

(8) Набавном цијеном хартија од вриједности којим се не тргује на берзи, односно којима се у тренутку стицања није трговало на берзи, сматра се цијена коју порески обвезник документује као стварно плаћену.

(9) Ако порески обвезник из било ког разлога не документује стварно плаћену цијену хартија од вриједности, набавном цијеном се сматра њихова номинална вриједност.

Члан 40.

(1) Инвестициона имовина је имовина пореског обвезника, набављена искључиво у сврху улагања, која се не користи за обављање дјелатности пореског обвезника, а обухвата акције, удјеле у капиталу, хартије од вриједности, стари ковани новац, стару валуту, драго камење и накит, поштанске марке, злато, сребро и друге племените метале и разне умјетнине.

(2) Инвестициона имовина не обухвата имовину која је намијењена продаји као облик редовне дјелатности пореског обвезника, имовину која се амортизује, некретнине које се користе за обављање дјелатности, ауторска права или патенте на производе које произведе или креира порески обвезник.

(3) Капитални добити или губити из промета или другог облика трансфера инвестиционе имовине пореског обвезника, настали у току пореске године, могу се пребијати, а нето добитак се додаје на пореску основицу из пословне дјелатности пореског обвезника, уколико нису укључени у приходе.

(4) Губитак из промета или другог облика трансфера инвестиционе имовине не може се одбити од пореске основице пореског обвезника из пословне дјелатности у тој пореској години.

(5) Капитални губитак од продаје или другог облика трансфера инвестиционе имовине може се само покривати на терет капиталне добити од продаје или другог облика трансфера инвестиционе имовине.

Члан 41.

Капитални губитак остварен продајом једног права и имовине може се пребити капиталним добитком оствареним продајом другог права и имовине у истој години, а нето капитални губитак се одузима од прихода код утврђивања пореске основице пореског обвезника.

ГЛАВА IX ДОХОДАК ИЗ СТРАНИХ ИЗВОРА

Члан 42.

(1) Доходак из страних извора је доходак који резидент, квалификовани инвеститор Републике Српске оствари по било ком основу, односно по основу рада, имовине, осигурања и капитала изван граница Босне и Херцеговине.

(2) Доходком из страних извора у смислу става 1. овог члана сматра се приход који је резиденту, квалификованом инвеститору, исплаћен од стране исплатиоца који у вријеме исплате није резидент Републике Српске.

Члан 43.

(1) Квалификовани инвеститор је физичко лице, резидент Републике Српске, који је извршио инвестиције у складу са овим чланом, лично или путем правног лица у његовом већинском власништву или под његовом контролом и који има уредно измирене пореске обавезе у Републици Српској.

(2) Квалификованим инвестицијама сматрају се укупне директне или индиректне инвестиције извршене у привреду Републике Српске у износу већем од 5.000.000 КМ уложене од 1. јануара 2012. године, при чему инвестиције у трајна обртна средства не могу прећи 10% од вриједности укупних инвестиција.

(3) Под директним инвестицијама из става 2. овог члана сматрају се инвестиције у нова или постојећа домаћа привредна друштва као и капиталне инвестиције које за резултат имају повећање основног капитала или имовине привредног друштва.

(4) Под индиректним инвестицијама из става 2. овог члана сматрају се инвестиције у примарну емисију обвезница које емитује Република Српска изузев инвестиција у обвезнице за измирење ратне штете.

Члан 44.

Порез на доходак из страних извора плаћа се годишње у апсолутном износу и то за пријављени годишњи доходак у износу:

- 1) до 2.000.000 КМ годишњи порез износи 150.000 КМ,
- 2) преко 2.000.000 КМ до 10.000.000 КМ, годишњи порез износи 250.000 КМ
- 3) преко 10.000.000 КМ до 20.000.000 КМ годишњи порез износи 500.000 КМ
- 4) преко 20.000.000 КМ до 30.000.000 КМ годишњи порез износи 600.000 КМ
- 5) преко 30.000.000 КМ до 40.000.000 КМ годишњи порез износи 700.000 КМ и
- 6) преко 40.000.000 КМ, годишњи порез износи 800.000 КМ.

Члан 45.

(1) Квалификовани инвеститор је обавезан пријавити своју пореску обавезу, у складу са чланом 44. овог закона, Пореској управи према мјесту свог боравишта, односно сједишта једног од привредних субјеката у који је инвестирао, најкасније до 31. марта текуће године за укупан доходак из страних извора остварен у претходној години.

(2) Квалификовани инвеститор уз пријаву из става 1. овог члана не доставља евиденције и документацију о оствареном доходу.

(3) Порески обвезник из става 1. овог члана дужан је платити порез у складу са овим законом најкасније у року од десет дана од дана подношења пореске пријаве.

Члан 46.

(1) Квалификовани инвеститор може бити опорезован у складу са чланом 44. овог закона уколико Пореској управи поднесе писани захтјев у којем се јасно одређује за тај начин опорезивања.

(2) Уз захтјев из става 1. овог члана, квалификовани инвеститор доставља доказе о испуњавању услова из члана 6. став 3. и члана 43. овог закона.

(3) Изузетно, доказ о испуњености услова из члана 43. овог закона који се односи на измирене пореске обавезе, Пореска управа прибавља по службеној дужности.

(4) Пореска управа одлучује о захтјеву из става 1. овог члана у складу са одредбама прописа којима се уређује порески поступак и општи управни поступак.

(5) У случају испуњености услова из члана 6. став 3. и члана 43. овог закона директор Пореске управе доноси рјешење којим се одобрава опорезивање дохотка из страних извора у складу са овим законом, на период од пет година.

(6) Након истека периода од пет година од дана доношења рјешења, пореском обвезнику ће се статус квалификованог инвеститора аутоматски обновити уколико и даље испуњава све услове из члана 6. став 3. и члана 43. овог закона, те уколико има уредно измирене све пореске обавезе према Републици Српској.

(7) Министар доноси правилник којим се прописују услови, начин и поступак остваривања права на опорезивање у складу са одредбама чл. 42. до 50. овог закона.

Члан 47.

(1) Директор Пореске управе доноси рјешење којим се укида статус квалификованог инвеститора у сљедећим случајевима:

1) уколико квалификовани инвеститор престане испуњавати услове из члана 6. став 3. и члана 43. овог закона,

2) на захтјев квалификованог инвеститора,

3) ако квалификовани инвеститор не измирује редовно своје пореске обавезе или

4) ако квалификовани инвеститор на други начин крши одредбе овог или других пореских закона.

(2) Изузетно од став 1. тачка 3. овог члана, Пореска управа ће прије доношења рјешења о укидању опоменути квалификованог инвеститора о неплаћеним пореским обавезама на начин да ће издати Опомену у којој ће оставити рок за плаћање у трајању од 15 дана, а у складу са законом којим се уређује порески поступак.

(3) Рјешењем из става 1. овог члана утврђује се престанак статуса квалификованог инвеститора закључно са годином у којој је рјешење донесено.

(4) У години у којој његов статус престаје, квалификовани инвеститор је дужан пријавити и платити порез за ту годину у складу са чланом 44. овог закона.

(5) У случајевима из става 1. т. 1, 2. и 3. овог члана квалификовани инвеститор не може поново остварити тај статус у периоду од три године од године у којој је рјешење укинато.

Члан 48.

Квалификовани инвеститор је дужан да отвори рачун код организације надлежне за послове платног промета у Републици Српској за потребе измирења овог пореза.

Члан 49.

Квалификовани инвеститор плаћа порез на доходак остварен у Републици Српској у складу са овим законом, као резидент Републике Српске.

Члан 50.

Права и повластице квалификованог инвеститора и обавезе по основу ранијих прописа и овог закона не могу бити укинуте или поништене ступањем накнадно донесених закона и других прописа на снагу, а уколико су такви накнадно донесени закони и други прописи повољнији за квалификоване инвеститоре они имају право да бирају режим који ће бити мјеродаван за њихово опорезивање.

ГЛАВА X ОСТАЛИ ДОХОДАК

Члан 51.

Под појмом „остали доходак“ подразумијевају се сви приходи које физичко лице оствари по било ком основу осим дохотка из члана 3. т. 1. до 6. овог закона, уколико није ослобођен у складу са овим законом.

Члан 52.

Осталим дохотком сматрају се:

1) приходи по основу чланства у управним одборима, надзорним одборима, одборима за ревизију и другим органима и тијелима у којима се плаћа накнада за рад њихових чланова,

2) приходи изабраних, именованих и постављених лица,

3) приходи од бављења професионалном спортском активношћу,

4) приходи по основу дјелатности тумача, вјештака, спортских судија и делегата, преводиоца, естрадних умјетника, самосталних новинара и осталих сличних дјелатности,

5) приходи остварени по основу облигационих уговора (приходи трговачких путника, агената, аквизитера и других лица који те послове обављају по основу налога исплатиоца)

6) спортске стипендије,

7) стипендије ученицима и студентима на редовном школовању изнад износа из члана 8. став 3. тачка 4) овог закона,

8) приходи по основу разлике вриједности стечене имовине и доказане висине средстава за њено стицање и

9) сви други новчани или неновчани приходи и користи које физичко лице, порески обвезник оствари, осим доходака од личних примања, самосталне

дјелатности, ауторских права, права сродних ауторском праву и права индустријске својине, капитала прописаних овим законом, капиталних добитака и дохотка из страних извора, уколико овим законом нису ослобођени или другачије опорезовани.

Члан 53.

Пореска основица осталог дохотка представља разлику између прихода из члана 52. овог закона и плаћених доприноса.

ГЛАВА XI ПРОМЕТ ИЗМЕЂУ ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА

Члан 54.

(1) Трансферном цијеном у смислу овог закона сматра се цијена настала у вези са трансакцијама средстава или стварањем обавеза међу повезаним и неповезаним лицима уколико та трансакција крши стандарде тржишне цијене.

(2) У случају трансакција из става 1. овог члана надлежна јединица Пореске управе може увећати износ дохотка или расхода да би се трансферна цијена ускладила са тржином цијеном пружених добара и услуга у трансакцији.

(3) Тржишна цијена представља износ који би независни, неповезани купац или корисник услуге платио неповезаном продавцу у исто вријеме и на истом мјесту за иста или слична добра и услуге у условима тржишне конкуренције.

(4) Повезаним лицима сматрају се лица која имају посебну везу која може материјално утицати на економске резултате трансакције између њих.

(5) Посебне везе из става 4. овог члана сматрају се везе између лица која су:

- а) пословни партнери,
- б) у односу послодавац – запослени,
- в) чланови уже и шире породице, укључујући супружнике, директне претке и потомке, сестре и браћу, супружниковог брата и сестру, сестру и брата родитеља или супружникових родитеља.

Члан 55.

Ако порески обвезник послује са повезаним лицем, приликом примјене пореских прописа примјениће се сљедећа правила:

- 1) било који добитак остварен пословањем са повезаним лицем представља добитак који се укључује у пореску основицу и
- 2) било који губитак који настане пословањем са повезаним лицем не може се одбити од пореске основице.

Члан 56.

(1) Порески обвезник дужан је да у пореској пријави посебно прикаже вриједност трансакција између повезаних лица по трансферним цијенама и по цијенама које би се оствариле на тржишту у условима слободне конкуренције (принцип „ван дохвата руке“).

(2) Уколико постоји разлика између тржишне цијене и трансферне цијене, Пореска управа повећава или умањује износ прихода или расхода које је приказао порески обвезник, а разлика у цијени укључује се у пореску основицу.

(3) За утврђивање усклађености трансакција између повезаних лица са принципом „ван дохвата руке“ користи се један од сљедећих метода:

- 1) метод упоредиве цијене на тржишту,
- 2) метод цијене коштања увећана за уобичајену зараду (метода трошкова увећаних за бруто маржу),
- 3) метод препродајне цијене,
- 4) метод трансакционе нето марже,
- 5) метод подјеле добити,
- 6) било који други метод којим је могуће утврдити цијену трансакције по принципу „ван дохвата руке“, под условом да примјена метода наведених у т. 1. до 5. овог става није могућа.

(4) Изузетно од става 3. овог члана, приликом утврђивања цијене трансакције по принципу „ван дохвата руке“, може се користити и комбинација више метода, када је то потребно.

(5) Порески обвезник ће приликом подношења пореске пријаве приложити податке о повезаним лицима у складу са овим законом.

Члан 57.

(1) Трансферном цијеном сматра се и цијена настала у вези са трансакцијама средстава или стварањем обавеза међу неповезаним лицима уколико та трансакција крши стандарде тржишне цијене.

(2) При утврђивању и процјени да ли су трансакције имовином и створене обавезе између неповезаних лица уговорене по тржишним цијенама, користе се прописане методе за утврђивање и процјену вриједности трансакција између повезаних лица.

(3) Министар доноси правилник којим се прописује начин утврђивања тржишне вриједности трансакција између повезаних лица.

ГЛАВА XII ПОРЕСКЕ ПРИЈАВЕ И ПЛАЋАЊЕ ПОРЕЗА

Члан 58.

(1) Порез на дохотке из члана 3. овог закона плаћа се аконтативно:

- 1) у тренутку исплате сваког појединачног дохотка (порез по одбитку) и
- 2) на основу пореске пријаве.

(2) Исплатиоци мјесечне плате умањују основицу за обрачун аконтације пореза по одбитку за износ 1/12 умањења пореске основице из члана 10. овог закона.

(3) Износ плаћеног пореза из става 1. овог члана порески обвезник одбија од утврђеног годишњег износа пореза на доходак.

Члан 59.

(1) На основу пореске пријаве плаћа се порез на:

- 1) доходак од самосталне дјелатности,
- 2) доходак на капитални добитак,
- 3) доходак од капитала на које није плаћен порез по одбитку,
- 4) доходак из страних извора и
- 5) остале дохотке, уколико није плаћен порез по одбитку или је плаћен мањи износ, осим за доходак из члана 52. став 1. тачка 8. овог закона.

(2) Порез по одбитку за сваки појединачни остварени доходак плаћа се у моменту исплате:

- 1) личних примања;
- 2) осталог дохотка;
- 3) дохотка од ауторских права, права сродних ауторским правима и права индустријске својине и
- 4) дохотка од капитала.

Члан 60.

(1) Годишњи порез на доходак физичког лица плаћа се на основу годишње пореске пријаве физичког лица на доходак остварен у календарској години, у складу са овим законом.

(2) У годишњој пореској пријави исказују се сви дохоци остварени у току пореске године и плаћени порези, изузев прихода и плаћеног пореза малог предузетника из члана 23. став 2. овог закона и квалификованог инвеститора који пријављује своју обавезу у складу са чланом 45. овог закона.

(3) Порески обвезник који остварује доходак у смислу овог закона, дужан је да поднесе Пореској управе пореску пријаву до 31. марта текуће године за претходну годину, осим ако је другачије наведено у овом закону.

(4) Запослени за које послодавац плаћа порез по одбитку није дужан подносити годишњу пореску пријаву уколико не остварује доходак по другом основу.

(5) Порески обвезник који плаћа порез на основу годишње пријаве остварује право из члана 10. став 1. овог закона, приликом подношења годишње пореске пријаве, а на основу захтјева за поврат.

Члан 61.

(1) Порез по одбитку за сваког обвезника и за сваки појединачно исплаћени доходак из члана 59. став 2. овог закона, исплатилац обрачунава и уплаћује на прописане рачуне у моменту исплате прихода.

(2) Исплатилац из става 1. овог члана обавезан је обвезнику приликом сваке исплате, као и по истеку пореске године, издати потврду са подацима о приходу, трошковима, дохотку, умањењима основице и износу плаћеног пореза.

(3) Физичко лице које врши исплату другом физичком лицу не сматра се исплатиоцем, изузев физичког лица које обавља самосталну дјелатност.

(4) Исплатилац дохотка који подлијеже плаћању пореза по одбитку дужан је да Пореској управи Републике Српске до 10. у мјесецу достави мјесечну пријаву за порез по одбитку за све исплате извршене у претходном мјесецу.

(5) У случају да исплатилац дохотка који подлијеже плаћању пореза по одбиту не обрачуна и не уплати порез у моменту исплате, сматра се да таква исплата не укључује порез (нето исплата).

Члан 62.

(1) Пореска картица, у смислу овог закона је документ који садржи податке о пореском обвезнику, податке за остваривање права на умањење пореске основице и податке о обрачуну дохотка, пореза на доходак и умањења пореске основице.

(2) Порески обвезник може имати само једну пореску картицу која има трајно важење и коју је Пореска управа дужна издати на захтјев тог пореског обвезника.

(3) Исплатилац може умањити пореску основицу приликом обрачуна пореза по одбитку само пореском обвезнику који му је предао своју пореску картицу.

(4) Ако порески обвезник има више исплатилаца, дужан је да одабере код кога ће исплатиоца предати пореску картицу.

(5) Измјене података у пореској картици може вршити само Пореска управа.

Члан 63.

Министар доноси правилник којим се прописује облик и садржај пореских пријава и пореске картице.

Члан 64.

(1) Порез на доходак плаћа се према мјесту пребивалишта пореског обвезника за дохотке остварене по основу:

- 1) личних примања,
- 2) ауторских права, права сродних ауторском праву и права индустријске својине,
- 3) капитала,
- 4) капиталних добитака из члана 36. став 1. овог закона и
- 5) осталог дохотка.

(2) Порез на доходак од самосталне дјелатности плаћа се према мјесту регистравања дјелатности, а уколико се дјелатност обавља у више мјеста, једно од тих мјеста обвезник је дужан да одреди као пословно сједиште у сврху извршавања пореских обавеза.

(3) Порез на доходак од капитала, остварен од закупа или подзакупа непокретне имовине и капиталних добитака од непокретне имовине, плаћа се према мјесту гдје се непокретност налази.

(4) Нерезидент плаћа порез на доходак према мјесту остварења прихода, изузев нерезидената из члана 6. став 7. овог закона који плаћа порез на доходак према мјесту пребивалишта.

(5) Доходак из станих извора плаћа се у складу са чланом 45. став 1. овог закона.

Члан 65.

Порески обвезници за приходе из члана 64. став 1. т. 1. до 5. овог закона, плаћају порез до 10. у мјесецу за претходни мјесец.

Члан 66.

Порески обвезник резидент, осим квалификованог инвеститора из члана 43. овог закона, који остварује доходак у другим дијеловима Босне и Херцеговине или у иностранству, као и обвезник који остварује лична примања или остали доходак код дипломатског или конзуларног представништва стране земље, односно међународне организације или код представника или службеника таквог представништва, односно организација која има дипломатски имунитет, ако није изузет у складу са чланом 9. овог закона, обавезан је да у року од седам дана од дана наплате примања сам обрачуна и уплати порез по одбитку, ако тај порез не обрачуна и не уплати исплатилац, те да поднесе годишњу пореску пријаву.

Члан 67.

(1) Ако физичко лице из Републике Српске оствари доходак у другим дијеловима Босне и Херцеговине или у иностранству, а остварени доходак се опорезује и у Републици Српској и у другим дијеловима Босне и Херцеговине и у иностранству, у том случају порез на доходак који је плаћен у другим дијеловима Босне и Херцеговине или у иностранству се умањује од пореза на доходак у Републици Српској.

(2) Умањење пореза на доходак у Републици Српској за плаћене порезе у другим дијеловима Босне и Херцеговине или у иностранству у пореском периоду не може прећи висину пореза на доходак израчунатог примјеном стопе пореза на доходак Републике Српске за пореског обвезника за тај порески период.

(3) Обвезнику пореза на доходак у Републици Српској може се умањити порез на доходак који је платио у другим дијеловима Босне и Херцеговине или у иностранству искључиво на основу вјеродостојне документације овјерене од стране надлежног органа код кога је порез плаћен.

Члан 68.

Контрола, утврђивање и наплата пореза на доходак врши се у складу са одредбама закона којим се уређује порески поступак.

Члан 69.

На повреде одредаба овог закона које имају обиљежја прекршаја, као и санкције и одговорност за прекршаје примјењује се закон којим се уређује порески поступак.

Члан 70.

Надзор над примјеном овог закона врши Министарство финансија, а инспекцијски надзор врши Пореска управа.

ГЛАВА XIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 71.

Министар финансија ће у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона донијети:

- 1) Правилник о поступку и начину остваривања права на ослобађање и умањење пореске основице пореза на доходак, (члан 10. став 10),
- 2) Правилник о садржају и начину вођења књига и евиденција и правила за усклађивање прихода и расхода од самосталне дјелатности (члан 27. став 6.),
- 3) Правилник о врсти и висини трошкова неопходних за остваривање прихода по основу ауторских права, права сродних ауторским правима и права индустријске својине (члан 30. став 3.),
- 4) Правилник о условима, начину и поступку остваривања права на опорезивање свјетског дохотка (члан 46. став 7),
- 5) Правилник о начину утврђивања тржишне вриједности трансакција између повезаних лица (члан 57. став 3) и
- 6) Правилник о облику и садржају пореских пријава и пореске картице (члан 63.).

Члан 72.

До доношења правилника из члана 70. овог закона примјењује се Правилник о примјени Закона о порезу на доходак („Службени гласник Републике Српске“, бр. 22/11, 22/14 и 2/15), у дијелу у којем одредбе тог правилника нису у супротности са овим законом.

Члан 73.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о порезу на доходак („Службени гласник Републике Српске“, бр. 91/06, 128/06, 120/08, 71/10, 1/11 и 107/13).

Члан 74.

Овај закон се објављује у „Службеном гласнику Републике Српске“, а ступа на снагу 01. септембра 2015. године.

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ
Недељко Чубриловић

Број:
Датум:

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
ПРИЈЕДЛОГА ЗАКОНА О ПОРЕЗУ НА ДОХОДАК

(по хитном поступку)

I УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о порезу на доходак садржан је у тачки 7. Амандмана XXXII, којим је замијењен члан 68. Устава Републике Српске, а којим је прописано да Република уређује и обезбјеђује банкарски и порески систем.

Чланом 70. тачка 2. Устава Републике Српске прописано је да Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ

Према Мишљењу Републичког секретаријата за законодавство број: 22/02-021-525/15 од 10. јула 2015. године уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII на члан 68. т. 7. и 18. Устава Републике Српске према којима Република, између осталог, уређује и обезбјеђује порески систем и друге односе од интереса за Републику. Такође, чланом 70. тачка 2. Устава Републике Српске прописано је да Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте.

Ова материја до сада је била уређена Законом о порезу на доходак („Службени гласник Републике Српске“, бр. 91/06, 128/06, 120/08, 71/10, 1/11 и 107/13), а разлози за доношење овог закона садржани су у потреби смањења пореског оптерећења привредних субјеката, чиме би се остварила слободна финансијска средства која би се искористила за постизање планираног привредног раста, повећање запослености и економског развоја Републике. Имајући у виду чињеницу да је важећи Закон претрпио више измјена и допуна у својој десетогодишњој примјени, те да би заједно са предложеним измјенама било промјењено више од половине основног текста Закона, обрађивач је примјењујући члан 59. став 1. Правила за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 24/14), предложио доношење новог закона.

Овим законом уређује се опорезивање дохотка физичких лица, појам пореског обвезника, пореска основица, пореска стопа, ослобађање од плаћања пореза, као и начин и поступак плаћања пореза на доходак.

Најзначајније разлике у односу на досадашња рјешења односе се на примјењу јединствене стопе пореза на доходак, која се плаћа за све остварене дохотке, осим на доходак малог предузетника и свјетски доходак, а пореска стопа остала иста у износу од 10%. Доходак малог предузетника и свјетски доходак издвојени су у порском систему и порез на њих плаћа се у апсолутном износу.

С тим у вези, прецизирани су приходи остварени по основу радног односа и приходи остварени по другом основу који су ослобођени плаћања пореза на доходак. Приход остварен од дивиденде и удјела у добити ослобађен је плаћања пореза на доходак, а као пореска олакшица уводи се умањење пореске основице за плаћање премије животног осигурања у годишњем износу од 1.200 конвертибилних марака.

Такође, као новина овим законом уводе се двије нове врсте дохотка у порески систем Републике, а то је свјетски доходак и остали дохоци. Свјетски доходак је доходак који резидент или недомицилни резидент Републике оствари по основу рада, имовине, осигурања и капитала изван граница Републике Српске и Босне и Херцеговине. Овај доходак се опорезује у Републици у годишњем износу према годишњој пореској пријави у апсолутним износима у зависности од висине дохотка. Опорезивање свјетског дохотка може остварити порески обвезник, квалификовани инвеститиор који изврши инвестиције у привреду Републике Српске у износу већем од два милиона конвертибилних марака. Рјешењем Пореске управе одобрава се опорезивање свјетског дохотка на период од пет година, уз могућност његовог продужења.

Други вид дохотка који је предложен овим законом је остали доходак, који представља разлику између укупних прихода физичког лица и збира свих опорезивих доходака прописаних овим законом. Остали доходак обухвата приходе из различитих уговорних односа, који нису приходи из радног односа и одвојени су од тих прихода. Такође, остали доходак представља и приход остварен из других, било којих извора, а који представљају разлику у вриједности имовине физичког лица на почетку и на крају пореске године. Остали доходак у погледу рокова плаћања, пријављивања и администрирања има исти третман као лична примања.

Поред наведеног, као новина, у вај закон, уводе се трансферне цијене, којима се сматра цијена настала у вези са трансакцијама средствима и стварањем обавеза између повезаних лица односно неповезаних лица ако се том трансакцијом крши стандард тржишне цијене. У случају да се услови трансакција с повезаним лицима разликују од услова који би били примијењени између неповезаних лица, прописана је примјена принципа „ван дохвата руке“. Порески обвезник који има трансакције са повезаним лицима је обавезан да приликом подношења пореске пријаве пореза на доходак посебно прикаже вриједност трансакција између повезаних лица по трансферним цијенама и по цијенама које би се оствариле на тржишту у условима слободне конкуренције.

Овај секретаријат констатује да је обрађивач у складу са чланом 221. Пословника Народне скупштине Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 31/11 и 37/11) образложио разлоге за хитно доношење овог закона.

Истовремено, обрађивачу су дате одређене сугестије које су се односиле на прецизирање формулација Закона, као и њихово усклађивање са Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 24/14).

Будући да је обрађивач прихватио дате сугестије и уградио их у текст Приједлога, Републички секретаријат за законодавство утврдио је да је овај Приједлог усклађен са Уставом, правним системом Републике и правилима нормативно-правне технике. На основу изложеног, мишљења смо да се Приједлог закона о порезу на доходак (по хитном поступку) може упутити на разматрање.

III УСКЛАЂЕНОСТ СА ПРАВНИМ ПОРЕТКОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Према Мишљењу Министарства за економске односе и регионалну сарадњу број: 17.03-020-1685/15 од 10. јули 2015. године о усклађености Приједлога закона о порезу на доходак (по хитном поступку) са правном тековином Европске уније и правним актима Савјета Европе, а након увида у прописе Европске уније и анализе одредаба Приједлога закона о порезу на доходак (по хитном поступку) није установљено да ЕУ *acquis* садржи изворе који су релевантни за предмет уређивања достављеног нацрта, због чега у Изјави о усклађености стоји оцјена „непримјењиво“.

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Закон о порезу на доходак један је од три основна закона на којима се заснива порески систем Републике Српске. Закон о порезу на доходак који је на снази донесен је 2006. године и до сада је мијењан четири пута. Измјене тог закона су у сваком поједином случају биле системске и значајно мијењале политику опорезивања дохотка у Републици Српској (прелазан на бруто основицу опорезивања, увођење јединствене стопе наспрам прогресивне стопе пореза на доходак и друго). Народна скупштина Републике Српске је на 7. ванредној сједници одржаној 4. и 5. марта 2015. године, усвојила сет пореских прописа који представљају први дио реформског сета закона којима се превасходно остварују утврђени циљеви Економске политике Републике Српске за 2015. годину.

Закључком Народне скупштине Републике Српске тај сет закона упућен је на јавну расправу која је проведена током априла 2015. године. Из јавне расправе о Нацрту Закона о измјенама и допунама Закона о порезу на доходак произишао је закључако о неопходности додатних измјена Закона о порезу на доходак, чиме те измјене заједно са свим досадашњим измјенама прелазе половину основног текста закона, па је сходно члану 59. став 1. Правила за израду закона и других прописа („Службени гласник Републике Српске“, број 24/14) предлагач приступио изради прописа, не његових измјена и допуна.

Битно је напоменути, да је суштински највећи дио измјена у односу на важећи текст Закона о порезу на доходак, предложених овим законом већ био разматран од Народне скупштине Републике Српске, у оквиру Нацрта Закона о измјенама и допунама Закона о порезу на доходак, тако да је највећи дио закона у принципу садржински прошао „прво“ читање, док је остатак закона неизмијењен у односу на важећи текст и Правилник о примјени Закона о порезу на доходак чији је дио одредаба пренесен у сам предложени текст Закона о порезу на доходак који је сада предмет расправе.

Опоравак привреде и привредни раст, као један од основних циљева Економске политике Републике Српске, требало би да се оствари, између осталог, кроз стимулативну пореску политику, проналажењем најбољих рјешења за смањење пореског оптерећења на рад и запошљавање, те кроз смањење укупног пореског оптерећења (фискалних или парафискалних прихода) привредних субјеката, како би тиме била ослобођена додатна средства за остваривање инвестиција.

Инвестиције су приоритет Владе Републике Српске, јер кроз инвестиције остварује се привредни раст, запошљавање, раст јавних прихода, посљедично раст плата, пензија и уопште раст стандарда у Републици Српској.

Имајући у виду, дакле, основне циљеве Економске политике Републике Српске, Влада Републике Српске предложила је овим законом растерећење привредних субјеката, у конкретном случају оснивача и власника удјела у привредним друштвима тако што се ослобађа приход од дивиденде и удјела у добити од опорезивања порезом на доходак. Овакво одређење произлази и из чињенице да се на овај начин изједначавају сви порески обвезници у БиХ и спречава евидентна пореска конкуренција у оквиру БиХ. Наиме, у Федерацији БиХ не постоји обавеза плаћања пореза на доходак од дивиденде физичких лица, што је имало за посљедицу „пребацивање“ сједишта правних лица на територију на којој се примјењује закон повољнији за пореског обвезника.

Овим законом се, у односу на Закон о порезу на доходак који је на снази уводи још једна пореска олакшица, односно, подстицај за физичка лица, у виду умањења пореске основице (поврата пореза) за плаћене премије животног осигурања у годишњем износу од 1.200 КМ, чиме се подстиче улагање у животно осигурање, односно, у овај вид штедње.

У односу на важећи закон, овим законом се прецизирају пореска ослобађања, односно, јасно и недвосмислено се одређују износи пореских ослобађања, те се повећава износ неопорезивог дијела топлог obroка који послодавац обезбјеђује запосленима са досадашњих 3,5 КМ дневно, на 4,5 КМ дневно.

Иако су предње наведени разлози релевантни, разлози предлагања овог закона у овом облику и форми су увођење двије нове врсте опорезивог дохотка и то доходак из страних извора и остали доходак.

Опорезивањем дохотка из страних извора, који до сада није никако био опорезован, уважавају се и привлаче директне и индиректне стране инвестицију у Републику Српску на начин да физичко лице које изврши те инвестиције (било директно, било путем правног лица чији је власник или има учешће у власништву), може одабрати да плати порез у Републици Српској, према тачно утврђеним износима, али за доходак који је то лице остварило изван територије БиХ. Овај доходак, према важећем закону није могао бити опорезован у Републици Српској, јер се у нашем пореском законодавству примјењује принцип опорезивања према извору дохотка, а само се резиденти опорезују и за доходак који није остварен на територији Републике Српске. Дакле, физичко лице, које није резидент Републике Српске, није могао бити у Републици Српској опорезован за доходак остварен изван њене територије, док према предложеним нормама овог закона, отвара му се та могућност. Пошто је опорезивање дохотка у Републици Српској веома стимулативно уважавајући и стопу и основицу дохотка, у односу на све државе у Европи, па и шире, за очекивати је да ће се на овај начин повећати износ инвестиција у Републици Српској и износ прихода од пореза на доходак у Буџету Републике Српске и посљедично, буџетима локалних заједница.

Друга предложена, такорећи, нова врста опорезивих дохотка је остали доходак, са посебним акцентом на врсту осталог дохотка која може бити разлика укупне вриједности имовине једног физичког лица на почетку пореског периода и на крају, наравно искључујући сав онај доходак остварен по другом основу који је већ

претходно опорезован. Овакав начин опорезивања доприноси у многоме спрјечавању сиве економије, и омогућава провођење одредаба Закона о пореском поступку Републике Српске у дијелу утврђивања пореске основице индиректном методом. Према важећем Закону о порезу на доходак, индиректна метода утврђивања пореске основице пореза на доходак је непримјењива, јер не постоји врста дохотка на основу које би се могао опорезовати порески обвезник и у случају да се утврди разлика вриједности имовине на почетку и на крају пореског периода, за коју није плаћен порез на доходак.

Само у овом дијелу се ради о новој врсти дохотка, јер су остале врсте осталог дохотка, у ствари већ опорезоване као лична примања, а она то суштински и нису. Дакле, приходи тумача, преводиоца, вјештака, посланика, одборника и други слични приходи нису лично примање у правом смислу, већ управо друга врста примања која је опорезива порезом на доходак, осим у случају да се ти послови обављају у виду самосталног занимања. У односу на ова примања, остали доходак се, дакле, не може сматрати новим дохотком већ само промјеном назива већ опорезивих врста дохотка.

V РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА ПО ХИТНОМ ПОСТУПКУ

Чланом 221. Пословника Народне скупштине Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 31/11) дата је могућност, изузетно, за доношење закона по хитном поступку у случају када се законом уређују питања и односи настали усљед околности које нису могле да се предвиде, а недоношење закона би могло проузроковати штетне посљедице по живот и здравље људи, безбједност Републике и рад органа и организација.

Предлагач разлог хитности доношења овог закона види у немогућности опорезивања дохотка, утврђеног индиректном методом опорезивања дохотка, односно, немогућности примјене Закона о пореском поступку Републике Српске. Наиме, увођењем у порески систем овим законом, појма „остали доходак“ ствара се могућност да Пореска управа Републике Српске изврши контроле код физичких лица те да у случајевима када је то предвиђено примјени индиректну методу утврђивања пореске основице. У случају да утврди недоказану разлику вриједности имовине на почетку пореског периода и крају пореског периода има могућност да утврди и пореску обавезу третирајући ту разлику као остали доходак.

Такође, иако само по себи не представља разлог хитности, потребно је истаћи да је овај закон претрпио неколико суштинских измјена и допуна, да је након јавне расправе о усвојеном тексту Нацрта Закона о измјенама и допунама Закона о порезу на доходак било неопходно измијенити још неколико одредаба основног текста Закона, па да то укупно прелази 50% текста Закона и онемогућава предлагање Закона о измјенама и допунама Закона, већ предлагање цјеловитог Закона о порезу на доходак. Поред тога, имајући у виду и нередовно одржавање сједница Народне скупштине Републике Српске у овој години, а како би се омогућило ступање на снагу овог закона у предвиђеном периоду, предлагач се определијелио за предлагање овог Закона по хитном поступку.

VI ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

Узимајући у обзир обимност и предмет уређивања, као и подијељеност према Главама у односу на врсте дохотка у предложеном закону, у овом дијелу наведена су образложења законских рјешења према главама по којима је Приједлог закона и подијељен.

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

У овом дијелу предложеног текста Закона о порезу на доходак утврђен је предмет тог закона, као и предмет опорезивања, а то је доходак који неко физичко лице оствари у пореском периоду. Порески обвезници пореза на доходак су искључиво физичка лица која остварују опорезиви доходак, а порез се плаћа по стопи од 10% уз два изузетка (порез малог предузетника и порез на доходак из страних извора). Врсте дохотка које су опорезоване у Републици Српској су лична примања, доходак од самосталне дјелатности, доходак од капитала, доходак од ауторским права, права сродних ауторском праву и права индустријске својине, капитални добици, доходак из страних извора и остали доходак. У односу на одредбе важећег Закона о порезу на доходак, предмет опорезивања у овом закону су додатне двије врсте дохотка, и то доходак из страних извора и остали доходак, који према својој суштини и није нова врста дохотка већ другачији третман и категорисање већ постојећих врста дохотка.

II ПОРЕСКИ ОБВЕЗНИК И ПОРЕСКА ОСНОВИЦА

Порески обвезник пореза на доходак је физичко лице које је према одредбама предложеног закона резидент или нерезидент Републике Српске. У односу на важећи текст Закона о порезу на доходак, у члану 6. којим се дефинише обвезник постоје одређене разлике у дефинисању резидентности. Тако, према одредбама важећег закона резидент Републике Српске је лице које има пребивалите у Републици Српској или лице које борави дуже од 183 дана без или са прекидима у периоду од једне пореске године. Предложено је овим законом да се поред ове двије одреднице резидентности, резидентом може сматрати и лице које има стално мјесто становања и средиште животних интереса у Републици Српској. Овакво одређивање резидентности преузетно је из Међународних уговора о избјегавању двостурког опорезивања којима се одређује опорезивост прихода (дохотка) у случају да је порески обвезник резидент обе државе уговорнице. Овако одређена резидентност омогућава опорезивање лица за њихов доходак остварен изван територије Републике Српске, које према одредбама важећег закона није могуће, имајући у виду да су та лица сада нерезиденти. Појашњено је у одредби члана 6. предложеног закона, да се сматра да лице има стално мјесто становања уколико директно или индиректно у свом власништву или у закупу има стан, кућу или другу стамбену непокретност у Републици Српској која није намијењена за краткотрајни боравак, а под средиштем животних интереса сматра се веза коју лице има са Републиком Српском која се може огледати у власништву над непокретностима чија тржишна вриједност прелази 300.000 КМ, ефективној економској вези са Републиком Српском, брачној или ванбрачној заједници са држављанином Републике Српске, власништву над удјелом у

капиталу привредног друштва у вријености вишој од 100.000 КМ, раду уз издату радну дозволу или образовању (школовању у Републици Српској).

Надаље, резиденту, који је статус резидентности стекао на основу средишта животних интереса и сталног мјеста становања даје се могућност да одустане од тог свог статуса, уколико је та ефективна веза са Републиком Српском слабија. Ови резиденти, ће свакако бити опорезовани за порез на доходак остварен у Републици Српској, било да су резиденти или нерезиденти, како је то и предвиђено Законом о порезу на доходак. Међутим, резидентима се даје могућност да уколико испуне услове стекну статус квалификованог инвеститора и плаћају порез на доходак из станих извора у Републици Српској у складу са одредбама овог закона. Овим чланом је предвиђен и изузетак за она лица која су резиденти Ф БиХ и Брчко Дистрикта БиХ за њихов доходак остварен у институцијама БиХ, а таква одредба је садржана и у тренутно важећем закону и резултат је претходних договора због избјегавања двостурког опорезивања тих лица и плаћања обавезних доприноса према њиховом пребивалишту. У пракси се ово правило проводи на начин да се за лица која раде у институцијама БиХ, а имају пребивалиште у Републици Српској, порез на доходак и доприноси плаћају у Републици Српској, а исто тако и за лица из Ф БиХ и Брчко Дистрикта.

III ПОРЕСКА ОСЛОБАЂАЊА

Пореска ослобађања се односе на ослобађања прихода из радног односа, осталих прихода, ослобађања по основу субјективитета и умањење пореске основице. У овом дијелу није било значајних измјена у односу на важећи текст Закона о порезу на доходак. Извршено редефинисање постојећих ослобађања, тако што су одређена у апсолутном износу. Новину представља увођење накнаде за рођење дјетета као пореског ослобађања у висини једне просјечне мјесечне нето плате у Републици Српској, према посљедњем објављеном податку Републичког завода за статистику, а у циљу побољшања демографске слике друштва. У погледу примања по основу дјечијег и материнског додатка, новчане помоћи за опрему новорођене дјете, накнаде за вријеме незапослености, те новчана давања из области социјалне заштите, нису извршене суштинске промјене, већ је предложеним измјенама само прецизирано да се те накнаде исплаћују искључиво у складу са прописима који уређују те области, а што посљедично подразумијева да те накнаде, као неопорезиве, може исплатити само надлежни орган, а не и послодавац или неко друго лице. У погледу стипендија је прописано да се не опорезују до прописаног износа само оне стипендије које се дају ученицима и студентима на редовном школовању. Такође, повећан је износ топлог obroка који није опорезив са 3,5 КМ дневно на 4,5 КМ дневно, односно са досадашњих 77 КМ на 99 КМ. Новину у односу на важећи текст Закона о порезу на доходак представља умањење пореске основице за годишњи износ уплаћене премије животног осигурања код друштва за осигурање које посједује дозволу Агенције за осигурање Републике Српске до 1.200КМ са намјером подстицања ове врсте улагања и развоја у одређеном смислу сектора осигурања у Републици Српској и развоја свијести грађана Републике Српске о позитивној страни улагања у животно осигурање.

IV ДОХОДАК ОД ЛИЧНИХ ПРИМАЊА

У овом дијелу Закона новина у односу на важећи текст Закона о порезу на доходак је издвајање и карактерисање само прихода из радног односа као прихода од личних примања јер то она заиста јесу. Лично примање је директно и индиректно плаћање из радног односа и односи се на бруто плате, друге бруто исплате запосленима укључујући регрес, топли оброк, плаћање прековременог рада, бонуси, накнаде, додаци на услове рада, посредне олакшице, као и друге исплате и користи из радног односа уколико нису ослобођене или другачије опорезоване у складу са овим законом. Нема измјена у односу на обим примања из радног односа која су опорезива и према одредбама важећег закона. Расходи који су признати приликом обрачуна пореске основице пореза на лична примања су доприноси плаћени у складу са Законом о доприносима.

V ДОХОДАК ОД САМОСТАЛНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

Приходом од самосталне дјелатности у сврху опорезивања порезом на доходак сматрају се приходи остварени од предузетничке дјелатности, пољопривреде, шумарства и риболова и самосталних занимања. Самосталним занимањима сматрају се професионалне дјелатности физичких лица која су по том основу регистрована у одговарајућем регистру, а нарочито адвокати, нотари, инжењери, архитекти, порески савјетници, стечајни управници, тумачи, преводиоци, новинари, умјетници и друга слична занимања код којих је обављање дјелатности уско везано за професионално звање које то физичко лице стекне. Пореска основица за обрачун пореза на приход од самосталне дјелатности је разлика између прихода и расхода насталих обављањем самосталне дјелатности у пореском периоду. Порез на доходак од самосталне дјелатности на утврђену основицу плаћа се по стопи од 10%, док је овим законом, као и важећим предвиђен изузетак за доходак обављањем дјелатности малог обима (мали предузетник) који плаћа порез на доходак на укупан приход по стопи од 2% с тим да износ пореза не може бити мањи до 600КМ на годишњем нивоу. У односу на важећи Закон о порезу на доходак, у односу на признате расходе приликом обрачуна пореске основице пореза на доходак од самосталне дјелатности, ти расходи су предвиђени у већем обиму у односу на трошкове настале из радног односа. Наиме, према важећим одредбама Закона, расходи по основу топлог оброка, дневница, накнаде трошкова превоза, наканде путних трошкова су признати само до неопорезивог износа, док је сада предвиђено да се признају у цјелости ако су на те трошкове плаћени порези и доприноси у складу са законом.

Измјена у односу на важећи Закон о порезу на доходак огледа се и у одређивању статуса малог предузетника, па је предложеним текстом онемогућено лицима које обављају самостална занимања и лицима која остварују приход заједничким обављањем самосталне дјелатности да стекну статус малог предузетника имајући на уму да се ради о дјелатностима код којих је није извјесно да је обим прихода мали. У осталом дијелу, одредбе ове Главе одговарају важећим одредбама Закона о порезу на доходак у односу на признате или непризнате расходе и вођење књига.

VI ДОХОДАК ОД АУТОРСКИХ ПРАВА, ПРАВА СРОДНИХ АУТОРСКОМ ПРАВУ И ПРАВА ИНДУСТРИЈСКЕ СВОЈИНЕ

У овом дијелу, осим појашњења врста прихода од ауторских права, права сродних ауторском праву и права индустријске својине, није било измјена у односу на Закон о порезу на доходак који се ставља ван снаге ступањем на снагу овог закона.

VII ДОХОДАК ОД КАПИТАЛА

У односу на одредбе Закона о порезу на доходак које су на снази у овом дијелу предложеним текстом Закона ослобађају се порески обвезници обавезе плаћања пореза на доходак од капитала на дивиденде и удјеле у добити правних лица.

Такође, предивеђно је чланом 34. да приликом утврђивања прихода од издавања непокретне имовине, ако није наведен износ закупнине у уговору или уколико нема уговора, Пореска управа утврђује приход у висини тржишне цијене закупа.

У осталом дијелу одредбе о опорезивању дохотка од капитала нису измијењене у односу на важећи текст Закона о порезу на доходак.

VIII ПОРЕЗ НА ДОХОДАК ОД КАПИТАЛНИХ ДОБИТАКА

Капитални добитак, према предложеној одредби члана 36. Закона представља позитивну разлику између продајне цијене права и имовине и њене набавне вриједности, којег обвезник оствари продајом, односно, другим преносом са или без накнаде стварних права на непокретностима, права коришћења и права градње на грађевинском земљишту, аутоских права, патената, лиценци, франшиза и остале имовине која се састоји само од права и инвестиционе имовине изузев обвезница емитованих за измирење ратне штете приликом првог промета. У односу на важећи Закон, овом одредбом је предложено, ради уједначавања и спречавања избјегавања плаћања пореза на доходак од капиталних добитака за пренос имовинских права без накнаде (поклон, продаја наслеђене имовине). У осталом дијелу одредебе које се односе на доходак од капиталних добитака су неизмијењене у односу на важећи текст Закона о порезу на доходак.

IX ДОХОДАК ИЗ СТРАНИХ ИЗВОРА

Доходак из страних извора је нови вид опорезивања дохотка резидената Републике Српске, под тачно утврђеним условима. Ради се о врсти дохотка који резидент, квалификовани инвеститор Републике Српске оствари по било ком основу изван граница Републике Српске. Према овим одредбама тај доходак се опорезује у Републици Српској у годишњем износу према годишњој пореској пријави у апсолутним износима у зависности од висине дохотка. Опорезивање дохотка из страних извора може остварити порески обвезник, квалификовани инвеститор који изврши инвестиције у привреду Републике Српске у износу већем од 5.000.000 КМ. Рјешењем Пореске управе Републике Српске одобрава се опорезивање свјетског дохотка на период од пет година и може се продужити. Прописани су и услови под којима се то рјешење укида, те начин подношења пријаве и плаћања свјетског дохотка. Циљ ових одредаба је привлачење инвестиција за које је прописано да морају бити извршене у привреду Републике Српске и то у привредна друштва, капиталне инвестиције које морају резултирати повећањем капитала или имовине,

као и инвестиције у обвезнице Републике Српске из примарне емисије. Потребно је у овом дијелу истаћи да овај доходак страних лица према важећем закону не може бити опорезован, па се кроз ове одредбе, осим повећања инвестиција у привреду Републике Српске може очекивати и повећање прихода Буџета Републике Српске и јединица локалне самоуправе у оквиру пореза на доходак.

X ОСТАЛИ ДОХОДАК

Други вид дохотка који је предложен овим законом, а који није фактички садржан у одредбама важећег закона је остали доходак, који, према предложеним одредбама, представља разлику између укупних прихода физичког лица и збира свих опорезивих доходака прописаних Законом о порезу на доходак. Остали доходак обухвата приходе из различитих уговорних односа, приходе постављених, изабраних, именованих лица, приходе професионалних спортиста, естрадних умјетника, који евидентно нису приходи из радног односа, и морају бити одвојени од тих прихода. С циљем јаснијег разграничавања прихода од личних примања и других доходака, уведен је појам „остали доходак“, под којим се подразумијевају ови наведени дохоци. Под појмом осталог дохотка подразумијевају се и дохоци остварени из других, било којих извора, а који представљају разлику у вриједности имовине физичког лица на крају и на почетку пореске године. Остали доходак, у погледу рокова плаћања, пријављивања и администрирања, има исти третман као лична примања.

XI ПРОМЕТ ИЗМЕЂУ ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА

Одредбе ове Главе одговарају релевантним одредбама Закона о порезу на добит у погледу трансферних цијена и повезаних лица, као и одредбама важећег Закона о порезу на доходак и подзаконских аката донесених на основу тог закона.

XII ПОРЕСКЕ ПРИЈАВЕ И ПЛАЋАЊЕ ПОРЕЗА

Одредбе о плаћању пореза и подношењу пореских пријава нису суштински различите у односу на одредбе важећег закона. Порез на доходак плаћа се на основу годишње пореске пријаве и на основу мјесечне пореске пријаве (аконтациони порез).

XIII ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

У овој Глави предвиђено је доношење шест правилника којим се детаљније разрађују поједине одредбе овог закона, за разлику од досадашњег рјешења које није у складу са Законом о републичкој управи, јер је на снази Правилник о примјени Закона о порезу на доходак којим се детаљно разрађује цијели закон, а не његове поједине одредбе како је то прописано Законом о републичкој управи. Предложено је завршном одредбом овог закона ступање на снагу закона од 01. септембра 2015. године имајући на уму да се ради о пореском закону чијим ступањем на снагу се мијења у одређеном дијелу пореска обавеза за поједине видове опорезивог дохотка, па је веома битно његово ступање на снагу почетком неког обрачунског периода што је у овом случају почетак мјесеца.

VII ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

Примјеном предложених одредаба Закона о порезу на доходак, а према извршеним процјенама, у буџету Републике Српске изостаће око 9,4 милиона КМ на годишњем нивоу.

Приједлогом Закона о порезу на доходак прописано је укидање опорезивања прихода од дивиденде и удјела у добити правних лица.

Процијењени ефекат ове одредбе Приједлога Закона на буџет Републике Српске је губитак око 7 милиона КМ у 2016. години.

Приједлогом Закона прописано је умањење пореске основице за износ до 1.200 КМ годишње уплаћене премије животног осигурања код друштва за осигурање. Посљедично ће доћи до губитка око 2,2 милиона КМ у буџету Републике Српске на годишњем нивоу.

Повећањем неопорезивог дијела топлог оброка са досадашњих 3,5КМ дневно, на 4,5 КМ дневно доћи ће до губитка у буџету Републике Српске за око 800.000 КМ на годишњем нивоу, док ће посљедично доћи и до губитка прихода у ванбуџетским фондовима око 4 милиона КМ на годишњем нивоу.

Пореска олакшица која се односи на умањење пореске основице за износ камате плаћене на стамбени кредит ограничава се само на пореске обвезнике који при томе не остварују и право на субвенцију по истом основу из Буџета Републике или буџета локалних заједница. Као резултат овог законског рјешења оствариће се уштеда у буџету Републике за око 600.000 КМ на годишњем нивоу.